

Helse- og omsorgsdepartementet
Pb 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 2012/01828
Vår ref: 12/1105-2/ILDI/JOMO
Dato: 24.10.2012

Høring - forslag om forbud mot erverv, besittelse og bruk av visse dopingmidler

Folkehelseinstituttet takker for å ha mottatt høringsnotat om endringer i legemiddeloven med ovenstående tittel.

Hovedinnholdet i forslaget er at Helse- og omsorgsdepartementet(HOD) foreslår å gjøre det straffbart uten lovlig adkomst å erverve, besitte eller bruke dopingmidler slik disse defineres i forskrift om hva som skal anses som dopingmidler. Overtredelse foreslås straffet med bøter eller fengsel i inntil 6 måneder.

Som hovedformålet ved å innføre et forbud mot bruk av dopingmidler, anføres det at det er å unngå skadefølger på samfunnet og tredjepersoner, samt dernest å unngå skade på brukeren selv.

I høringsnotatet er det anført at Sverige i 1999 kriminaliserte bruken av dopingmidler, mens slik bruk ikke er ulovlig i Danmark og Finland dvs. som i Norge i dag.

I høringsnotatet er det under pkt. 6.1 på side 8 anført at: «Det grunnleggende formål med straff er å hindre uønskede handlinger. Prinsipielt bør man være tilbakeholden med å kriminalisere handlinger som kun skader gjerningspersonen selv.»

Folkehelseinstituttets synspunkter

Folkehelseinstituttet (FHI) deler HODs syn slik det fremkommer i siste avsnitt ovenfor. En vurdering av den foreslåtte lovendring vil derfor konsentrere seg om i hvilken grad bruk av dopingmidler leder til skade på samfunnet og tredjepersoner. I denne sammenheng står en ev. risiko for utøvelse av vold og aggresjon sentralt.

Dette spørsmål har også blitt utredet tidligere. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten(”Kunnskapssenteret”) konkluderte i 2004 (Rapport nr. 4/2004) med at det ikke fantes tilstrekkelig vitenskapelig dokumentasjon for å kunne si at det foreligger en årsaksmessig sammenheng mellom bruk av androgene anabole steroider(AAS) og aggresjon/vold. Rapporten anførte også at man ikke kunne utelukke en årsakssammenheng, særlig ved bruk av høye doser og/eller kombinasjon av ulike stoffer hos følsomme individer.

I litteraturreferansene # 2 i høringsnotatet, (Barland og Tangen) står det på side 20 at Kunnskapssenterets konklusjon er konfirmert i et større svensk doktorgradsarbeid fra 2008. Dette arbeidet antydet imidlertid at bruk av AAS kunne være en markør for «psychiatric morbidity.»

Referanse # 2 viser også samvariasjon mellom dopingbruk og problemadferd og samvariasjon med bruk av rusmidler. Det siste fremgår også av litteraturreferanse # 1 i høringsnotatet.

I høringsnotatet vises det til at en ny kunnskapsoppsummering på feltet, referanse # 3 i høringsnotatet, legger til grunn at det er en årsakssammenheng mellom bruken av AAS og økt aggresjon. Denne oppsummeringen er imidlertid ikke utført av kunnskapssenteret, men av en enkeltperson. Oppsummeringen er upublisert og kunne ikke framskaffes av HOD ved forespørsel (per 20.8.2012).

FHI har således ingen mulighet for å vurdere hverken metode eller resultater i referanse # 3. Dette er svært uheldig da denne referansen synes å representere det eneste nye kunnskapsgrunnlag som ev. kunne trekke i retning av en lovendring.

FHI finner det derfor vanskelig å støtte forslaget så lenge man ikke har kunnet vurdere denne kunnskapsoppsummeringen. FHI mener videre at det vil være galt å straffeforfølge brukere av dopingmidler der de dokumenterte skadevirkningene uansett synes å ramme brukeren i langt større grad enn andre.

Det foreligger heller ingen sammenlignende undersøkelser mellom Sverige før og etter at lovendringen skjedde der (1999) og de øvrige nordiske land mht. forekomst av AAS relatert vold. Dersom slike undersøkelser ikke er utført, vil FHI sterkt anbefale at de gjøres, og at resultatet av disse tas med i grunnlaget for en ev. lovendring.

Et mindre viktig punkt er at det på side 11 i høringsnotatet er anført at: «Imidlertid er det ikke forbud i legemiddeloven mot å ha spor av narkotika eller dopingmidler i kroppen.» Som bekjent er situasjonen i dag slik at påvisning av ikke forskrevne narkotika i kroppen, anses som brudd på legemiddeloven.

Vennlig hilsen

Camilla Stoltenberg
Direktør

Jørg Mørland
Ass. Direktør